

schrijver, dat hij den indruk wekt, tot het geloof aan een opstanding, maar zeer moeizaam, ja soms bijna geforceerd, te geraken. Maar hij geraakt er!

Merkwaardig is het dat dit werk in een dialect is geschreven, dat zeer veel overeenkomst heeft met dat van Streuvels. Toch zegt de schrijver in een voorwoord, dat het dialect in den uitersten Westhoek van Zeeuwsch-Vlaanderen voorkomt.

JO DE WIT

P. VERHOOG, *Schipper Willaert*. Rotterdam, W. L. & J. Brusse, 1933.

Verhoog, de zeeman-schrijver, geeft met dezen roman uit het zeevaardersleven van de zeventiende eeuw blijk in het zenith van zijn kunnen te staan. Welk een magistrale visie, wat een krachtige taal-plastiek! Hoe snel en gelukkig heeft deze auteur zich ontwikkeld! Het schetsmatig-impressionistische, dat in den aanvang zijn werk beheerschte, is uit dezen roman geheel verdwenen; trouwens reeds in „Van Havens en Zeeën” was een groote verandering ten goede in dit opzicht merkbaar. Ook daar was reeds het schilderachtige om zich zelfs wil tot bescheiden proporties teruggebracht. Hoewel „Schipper Willaert” niet zoo gemakkelijk aanspreekt als „Het Fregatschip Johanna Maria” van Arthur van Schendel, hopen wij toch, dat het boek van Verhoog in populariteit op den duur het laatstgenoemde evenaren zal. Het verdient dat ten volle, want het tintelt van leven, van kleurengloed. Er is niets fabriekmatigs in zijn structuur: het is „gevonden”, zooals alle goede boeken op een gelukkig oogenblik gevonden worden, nagevoel buiten den wil van den schrijver om.

Dit beduidt niet, dat er aan den roman zelf geen vele uren van ingespannen arbeid zouden zijn besteed. Wie eenigermate met deze dingen op de hoogte is, weet wel beter. Maar de grond-idée van het boek is niet moeizaam uitgedacht; zij was er, eer de schrijver het zich recht bewust was. Zij berust dan ook op geen enkele psychologische analyse, haar oorsprong is een synthetisch gevoel, dat men misschien het best omschrijven kan met „volksgeest” of iets van dien aard; een term, die — wij geven het gaarne toe — tamelijk romantisch klinkt, maar die toch niet onduidelijk uitdrukt wat wij meenen, n.l. dit, dat in dezen roman van Verhoog de geest van ons volk terugziet op zijn verleden. Gecomprimeerd is in dit boek tezamengevat het essentiele van den Gouden Tijd. En als een spiegel wordt het leven dezer ruige zeebonken ons voorgehouden: hier wij met onze plusfours en camels, gemakkelijk achterovergeleund voortglidend over de glimmende asphaltwegen; ginds Henrick van Gurcum, stervend het Onze Vader biddend, terwijl de flapperende zeilen tegen het want slaan en een talieblok een roffel bonkt tegen de verschansing. Tusschen beide liggen drie eeuwen; en toch hetzelfde bloed? Hoe zou anders deze geest nu nog hebben kunnen spreken, gelijk hij doet in „Schipper Willaert” van den zeeman-schrijver, P. Verhoog!

ROEL HOUWINK